

Vjera ljubavlju djelotvorna

Povodom izlaska zbornika uz 70–u obljetnicu života Franje Topića

*Nevad Kahteran**

Iznimno mi je zadovoljstvo predstaviti novoizišli zbornik u čast 70. obljetnice života meni dragoga prijatelja po duhu i inače, uvaženoga kolege i profesora emeritusa Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu akademika Franje Topića. Čitatelj koji bude imao prigodu listati ovaj zbornik osobno se bude mogao uvjeriti da su barem četiri života supsumirana i odjelotvorena u životu jedne iste osobe: s jedne njegov svećenički poziv, s druge profesura na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, s treće njegovo djelovanje u Hrvatskom kulturnom društvu Napredak, te s četvrte strane njegov angažman u Paneuropskoj uniji.

Osobno uvaženog profesora i kolegu Franju Topića poznajem barem tri desetljeća, tj. još iz studentskih dana, i to preko pokojnoga profesora Marka Josipovića i kolege Željka Pavića iz Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža iz Zagreba, tada asistenta kod nas na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Sretna je okolnost da sam usporedno kroz studije na Filozofskom i Islamskom teološkom fakultetu (sada FIN) njegovao jednako dobre odnose i s biskupijskim profesorima s Vrhbosanske teologije, gdje s iznimnim pijetetom spominjem Matu Zovkića i upravo Franju Topića, dok sam na Franjevačkoj teologiji u Nedžarićima iz toga razdoblja stekao životne prijatelje u fra Mili Babiću i fra Ivanu Šarčeviću, a potom kasnije gostujući kod isusovaca na Jordanovcu u Zagrebu i s brojnim drugima.

Ono što je neizostavno važno spomenuti prigodom izlaska ovako vrsnoga zbornika, pored činjenice da je to uvijek prvorazredan kulturni događaj u Mostaru i samoj Bosni i Hercegovini, činjenica je da je naslov pogodio samu bit toga vrsnoga intelektualca i akademika Franje Topića, koji je svojim dosadašnjim pregalaštvom ne samo osvjetlao obraz dične mnogočlane katoličke obitelji Topića iz Margetića nadomak Novoga Travnika, nego i Crkve u Hrvata u Bosni i Hercegovini, ali i akademske zajednice Univerziteta u Sarajevu i Bosne i Hercegovine u cijelosti, a svakako i Hrvatske. Iskustvo smrtne bolesti koncem 1988.

* Prof. dr. sc. Nevad Kahteran, Filozofski fakultet Sveučilišta u Sarajevu. Adresa: Franje Račkog 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina. International Society for Comparative Philosophy toward World Philosophy, Sjedinjene Američke Države. E-adresa: nevad_kahteran@hotmail.com

godine, kada mu je dijagnosticirana akutna mijeloična leukemija i transplantacija koštane srži u Njemačkoj, učinilo je da stekne prijeko potrebnu ataraksiju (grč. *ἀταραξία*), tj. neuzbibanost napose pred fenomenom smrti, te je snaga vjere, koja je u njegovu slučaju odjelotvorena kroz ljubav, došla do izražaja u najtežim trenucima po bosanskohercegovačke narode i sam hrvatski puk. Otuda i obnova Hrvatskoga katoličkoga društva Napredak i svega što supsumiramo pod njegovom djelatnošću u gotovo tri desetljeća njegova predsjedanja istim (sada djelatlan u preko 15 zemalja sa 67 podružnica i oko sedam tisuća registriranih članova), i to kao osobna prekretnica u njegovu javnom djelovanju i misija kojoj nepretrgnuto vjerno služi i nakon svojega formalnoga umirovljenja. Društvo Napredak nedvojbeno je pomogao ostanku Hrvata u Bosni i Hercegovini, “jer je to globalni, katolički i hrvatski interes”.

Takoder, pored brojnih drugih ekumenskih, humanitarnih i nadasve znanstvenih poduhvata, ističem važnu činjenicu da je bio utemeljitelj i predsjednik Paneuropske unije Bosne i Hercegovine od 1995. do 2010., te njezin počasni predsjednik nadalje, bez da spominjem članstva i afiliranosti u brojnim drugim odborima, vijećima i udrugama koje samo posvjedočuju opseg i intenzitet njegova javnoga djelovanja i nadasve njegova znanstvenoga opusa u domovini i inozemstvu na korist ne samo Hrvata, nego svih naroda u Bosni i Hercegovini.

U nebrojeno situacija svjedočio sam ustrajnosti uvaženoga kolege i nadasve prijatelja Franje Topića u njegovoj živoj vjeri i ljubavi prema Bogu, Crkvi u Hrvata, svojemu narodu i svim bosanskohercegovačkim narodima, čovjeku bez obzira na vjeru i naciju i nadasve svojoj domovini Bosni i Hercegovini, svjedočeći uistinu *Fratelli tutti* (svi smo braća). O tomu svjedoče brojni prilozi samoga zbornika i kazivanja svih uključenih istaknutih intelektualaca i javnih djelatnika koji su imali prigodu surađivati s našim dragim kolegom kao čovjekom vjere, ili pak teologom, piscem, novinarom, predavačem, profesorom teologije, angažiranim piscem koji promišlja izazove našega vremena. Ne manje važne su uključene fotografije s brojnim istaknutim osobama, koje kao krhotine sjećanja nastoje sačuvati iste od zaborava, odnosno svjedočiti jedinstvenoj osobnosti, karakternomu optimizmu i njegovanju prijateljevanja u domovini i diljem svijeta, te dubokoumnosti ovoga sjajnog bosanskohercegovačkoga intelektualca u doba bezumlja na Balkanu. O njegovom prijateljevanju s mudročću, o filozofsko-teološkim i povijesnim prinosima i misaonoj dimenziji koja daje osobito značenje njegovu stvaralačkom naporu i djelovanju u društvu, duboko vjerujem, nekom drugom prigodom i obljetnicom, no nikako ne smijem smetnuti da u dostatnoj mjeri istaknem doprinose pokreta Paneuropske unije, čiji je neumorni zagovaratelj skupa s akademikom Pavom Barišićem i akademikom Mislavom Ježićem iz Zagreba. Za redovitog člana Europske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 2021. godine.

Ovaj mudri čovjek i neumorni promicatelj mira u Bosni i Hercegovini utemeljitelj je i predsjednik Upravnoga odbora Zaklade Ljudsko bratstvo u BiH sa sjedištem u Novom Travniku u spomen na susret kada su papa Franjo i rektor kairskog sveučilišta potpisali dokument o ljudskom bratstvu za svjetski mir i zajednički život, budući da vjeruje da je Bosna i Hercegovina povlašteno mjesto

ekumenizma i dijaloga, svjetski unikum te vrste. Zbornik donosi i bibliografiju profesora Franje Topića na hrvatskom i engleskom jeziku (str. 357-372), te fotogaleriju (str. 373-414) uz dvije recenzije, jednu na engleskom profesora Dubravka Turalije i drugu na hrvatskom iznad spomenutoga uvaženoga kolege i jednako tako prijatelja po duhu i inače Mile Babića. I Topić i Babić ostali su vjerni Sarajevu i Bosni i Hercegovini kao promicatelji jedinstva u različitosti te ujedno zagovaratelji ujedinjene Europe i nadasve jedne filozofije dobra, budući da zlo i nije neko načelo, nego tek e jedino deprivacija, tj. pomanjkanje načela dobra.

Prijatelju i subesjedniku na putu činjenja većega Dobra, mojemu dragomu Franji Topiću, iz najdubljih zakutaka svojega srca želim čestitati sretnih prvih 70 godina — *malgré tout* — te da ga Dobrostivi poživi i osnaži uz sve vjerne sljedbenike karavane Ljubavi u Bosni i Hercegovini!